

Kalocsai Tomori Pál Városi Könyvtár
6300 Kalocsa, Szent István király út 2-4.
Tel.: 78/462-236
www.kalocsakkk.hu, kalocsakultura@gmail.com

Kalocsai Tomori Pál Városi Könyvtár

Gyűjtőköri Szabályzat

KALOCSA, 2020. NOVEMBER 23.

Tartalom

1. Bevezetés	3
2. A gyűjtés szempontjai	3
2.1 Tematikus gyűjtési szempont:	3
2.2 Tipológiai gyűjtési szempont:	7
2.3 Kronológiai szempont	8
2.4 Nyelvi szempont	9
2.5 Földrajzi szempont	9
2.6 Példányszám meghatározó szempont	9
3. Elkülönített könyvtári állományok gyűjtőköre	10
3.1 Olvasótermi állomány	10
3.2 Kézikönyvtár	10
3.3 Helyismereti gyűjtemény	10
3.6 Gyermekkönyvtár	11
3.6.3 Regények, elbeszélések	12
3.6.4 Versek	12
3.6.5 Színművek	12
3.6.5 Folyóiratok	12
4. Állományapasztás	13
5. Az állomány ellenőrzése	13

1. Bevezetés

A gyűjtőkör a dokumentumok tartalmi, formai, földrajzi, kronológiai szempontból meghatározott kategóriáinak együttesét jelenti.

A gyűjtőkör részletes meghatározása a könyvtár Gyűjtőköri szabályzatában kap helyet, amely a könyvtár egyik alapidokumentuma, az SZMSZ része.

Hosszútávon meghatározza a gyűjtés irányát, így biztosítva a folyamatosságot.

A gyűjtemény a könyvtár szolgáltatásainak alapja, ezért a beszerzendő dokumentumok körét meghatározza:

- A könyvtár típusa
- A település demográfiai, gazdasági, kulturális jellemzői.

A Kalocsai Tomori Pál Városi Könyvtár közművelődési könyvtár, melynek feladata, hogy Kalocsa, illetve az érintett kistérségek lakosságának biztosítsa az önműveléshez, tanuláshoz, szórakozáshoz, stb. szükséges információkat, dokumentumokat.

2. A gyűjtés szempontjai

2.1 Tematikus gyűjtési szempont:

A magyar könyvtermés egészéből válogatva gyűjt minden tudományágból.

A felsorolás az Egyetemes Tizedes Osztályozás főosztályai szerint történik:

0 Általános művek

A tudomány és a szellemi munka, a könyv- és írástörténeti munkák. Bibliográfiák, Könyvtártani és könyvtárakkal kapcsolatos irodalom. Általános lexikonok, enciklopédiák.

1 Filozófia, Pszichológia

A filozófiatörténeti összefoglalások, a jelentősebb filozófiai irányzatok és a kiemelkedő filozófusok fontosabb munkái, életrajzai.

A pszichológia, logika, etika és esztétika jelentősebb összefoglaló munkái, tekintettel a tanuláshoz kapcsolódó igényekre is.

2 Vallás

A főbb vallásokról szóló átfogó, ismeretterjesztő könyveket. Különböző népek mitológiáit. Az okkult irodalomból erősen válogatva.

3 Társadalomtudomány

Szociológiai, szociográfiai munkák közül az összegző jellegű munkák, valamint a tájegység szempontjából fontos művek gyűjtendőek.

Az összefoglaló jellegű statisztikai kiadványok, melyek általános tájékoztatást nyújtanak. A Bács-Kiskun megyét és szűkebb környezetünket érintő, az egyes szakterületekkel részletesen foglalkozó kiadványok.

Politika: Beszerzendők az állam elméletére, fejlődésére vonatkozó monografikus munkák, az aktuális politikával, valamint Magyarország és más államok kül- és belpolitikájával foglalkozó művek, különös tekintettel az Európai Unióval kapcsolatos kiadványokra.

Gazdaság: A közgazdaság alapvető művei, a gazdasági élet, gazdasági szervezet és történetének összefoglaló jellegű monográfiái.

A **munkával, munkaügyi kérdésekkel** foglalkozó jogi kiadványok válogatva.

Az **idegenforgalommal** kapcsolatos kiadványokat kiemelten.

A **jogtudomány** területén az elsősorban gyakorlati szempontból fontos, keresett művek kerülnek beszerzésre, valamint a törvények és rendeletek különböző dokumentumtípusokban.

Hadtudomány: Azok a művek kerülnek beszerzésre, melyeknek általános történeti érdekességük és aktuális történelmi, politikai jelentőségük van.

Nevelés, oktatás: az összefoglaló jellegű neveléstudományi monográfiák, valamint a gyakorlati jellegű munkák kiemelt figyelemmel, az igények figyelembe vételével gyűjtendőek.

Néprajz: gyűjtendő minden alapvető jellegű és helyismereti szempontból fontos mű.

5 Természettudományok

A korszerű természettudományos irodalom beszerzésére kell törekedni. A könyvtár gyűjti a különböző tudományterületek (környezetvédelem, matematika, csillagászat, fizika, kémia, geológia, biológia, botanika, zoológia) lexikonjai, enciklopédiái, átfogó jellegű kézikönyvei és azok a művek melyek e tudományterületek megismeréséhez alapvetően fontosak.

6 Alkalmazott tudományok

Gyűjtőkörébe az orvostudomány, a technika, a mezőgazdaság, nyomdaipar, a könyvvitel, a szervezeti- és vezetéstudomány, a könnyűipar és építőipar területén megjelent művek tartoznak.

Kiemelt figyelemmel beszerzendők a számítástechnikával kapcsolatos művek.

Mivel ez a szakterület fejlődik a legdinamikusabban ezért különösen fontos az újonnan megjelenő, korszerű és naprakész művek beszerzése.

7 Művészet, Szórakozás, Sport

A művészettel átfogóan foglalkozó kézikönyvek, a különböző korok művészetéről, stílusirányzatokról szóló művek. A képzőművészet ágait, technikáit bemutató kiadványok. Egy-egy jelentősebb alkotó műveit

bemutató album. A zene, a játék, a színház- és filmművészet és a sport tárgykörében megjelenő, az általános érdeklődésre számot tartó művek.

8 Nyelv és Irodalom

Lehetőleg a teljesség igényével gyűjtendő a nyelvtudomány kézikönyvei, az egy és több nyelvű szótárak, nyelvtörténeti, rendszertani művek. Az egyes nyelvek tanulásához használható nyelvkönyvek, különösen az angol és német. Különböző nyelvek nyelvtani összefoglalói.

Átfogó irodalomtörténeti kézikönyvek, lexikonok beszerzendők. Gyűjtendő az irodalom elméletével, stílusirányzataival foglalkozó könyvek. Egy-egy jeles alkotó - külföldi és magyar egyaránt - életét, munkásságát bemutató monográfia, az igényekhez mérten akár több példányban is.

9 Földrajz, Életrajz, Történelem

Általános földrajzi összefoglalások, útleírások, térképek. A megnövekedett utazási igényekhez kapcsolódóan beszerzésre kerülnek a jelentősebb helyekről szóló, a környező országokat és hazánk különböző tájait bemutató útikönyvek.

Életrajzok: a jelentősebb személyekről szóló életrajzok beszerzésre kerülnek.

Történelem: A művelődéstörténeti összefoglaló munkák és monográfiák mellett egy-egy nép ill. kor bemutatását szolgáló kiadványok. Gyűjtendő a különböző népek és országok történetével, történelmével foglalkozó művek, kiemelten a magyar történelmet ismertető munkák. Jelentősebb történelmi személyiségeket bemutató kiadványok.

Szépirodalmi művek:

A világirodalom klasszikusainak művei, amennyiben még az adott kiadvány nem található meg a könyvtárban. A kortárs irodalomból a már jól ismert alkotók művei mellett az újonnan feltűnő szerzők műveiből is válogatni kell. A klasszikus magyar írók megjelent művei teljességre törekvően gyűjtendők, a mai magyar irodalomból válogatva, a jelentősebb alkotók művei. E csoportban a gyarapítás egyik meghatározó eleme az olvasók igénye. Ezért beszerzésre kerülnek a különböző műfajokban (krimi, fantasy, lektúr, stb.) az igényesebb kiadványok, a sikergyánús, vagy sikeres könyvek akár több példányban is.

2.2 Tipológiai gyűjtési szempont:

Könyvek:

Ez a dokumentumtípus adja a gyűjtemény alapját. Minden témakörből válogatva történik a gyűjtés.

Térképek:

Európáról, európai fővárosokról, Magyarországról és annak egyes városairól, tájegységeiről, a jelentősebb turisztikai helyekről atlaszok, térképek beszerzésre kerülnek. Nem csak földrajzi, hanem más, pl. történelmi atlaszok is gyűjthetők.

Időszaki kiadványok:

- napi- és hetilapok:

Magyar nyelven megjelenő, különböző irányzatokat képviselő általános jellegű napilapok gyűjtése történik. A megyei napilap (Petőfi Népe), valamint a helyi Kalocsai Néplap tartós megőrzés céljából, a többi 3 évig kerül

megőrzésre. A hetilapok főleg aktuális témákat tárgyaló kiadványok, magazinok, válogatva kerülnek beszerzésre, az olvasói igényekhez igazodva.

- folyóiratok

Egy-egy tudományterülethez kapcsolódó, átfogó jellegű, tudományos vagy népszerű stílusú kiadványokból válogatva, hogy minden főbb témából legyen legalább egy fajta.

Audiovizuális dokumentumok:

- videokazetták

A klasszikus magyar filmművészet alkotásai, kötelező és ajánlott olvasmányok filmadaptációi kerülnek beszerzésre. A használói igényeket kielégítő igényes szórakoztató filmek mellett gyermekeknek szóló filmek és mesék is beletartoznak a gyűjtőkörbe erősen válogatva. Tudományos ismeretterjesztő és úti filmek is gyűjthetők.

- CD lemezek

Komolyzenei és könnyűzenei lemezekből a jelentősebb műfajokat reprezentálva és a használói kör igényét figyelembe véve történik a válogatás.

- CD-ROM

A tájékoztatási munkát segítő, a nyelvtanuláshoz szükséges CD-ROM-ok kerülnek beszerzésre, illetve a gyermeknek szóló művek válogatva.

2.3 Kronológiai szempont

Elsősorban az újonnan megjelenő, korszerű ismereteket hordozó dokumentumokból történik a válogatás. A régebben kiadott, az állományban nem található művek is beszerezhetők, illetve ajándékként elfogadhatók

amennyiben igény mutatkozik iránta és megfelel a gyűjtőköri szabályzatban előírtaknak.

A helyismerti gyűjteménybe időhatár nélkül gyűjtjük a dokumentumokat.

2.4 Nyelvi szempont

Az állomány nagy része magyar nyelvű dokumentumból áll. A nyelvtanulás elősegítésére beszerzésre kerülnek a főbb nyelvek tankönyvei, nyelvtani összefoglalói, szótárai, illetve kétnyelvű könyvek. Különös tekintettel az angol és a német nyelvre, főként ajándékozásból származó idegen nyelvű könyvek is az állományba kerülhetnek. Gyűjtendő még a városunkról szóló, összefoglaló jellegű kiadványok is angol és német nyelven válogatva.

2.5 Földrajzi szempont

A helyismereti gyűjteménybe Kalocsáról, a Kalocsa környéki falvokról a teljesség igényével, Bács-Kiskun megyéről szóló kiadványokat válogatva kell beszerezni.

2.6 Példányszám meghatározó szempont

A használati gyakoriság alapján általában egy példányban gyűjtjük a dokumentumokat. Kivételt képeznek a gyakrabban keresett művek (pl. kötelező és ajánlott olvasmányok, a gyermekkönyvtárban is beszerezhető szakirodalom, a felnőtt részlegben is megtalálható ifjúsági irodalom és a bestsellerré vált művek), melyekből több példány kerül beszerzésre.

3. Elkülönített könyvtári állományok gyűjtőköre

3.1 Olvasótermi állomány

A tájékoztatáshoz, tájékozódáshoz szükséges, magyar nyelven megjelent általános lexikonokkal, enciklopédiákkal, kézikönyvekkel gyarapítjuk. Ide kerülnek az egyes tudományágakat szintetizáló művek, monográfiák, szaklexikonok. A kereskedelemben kapható szótárak közül egy-egy ismert nyelv szótára (kézi- vagy nagyszótár), egy nyelvű szótárak, a magyar szépirodalom klasszikus költőinek művei egy-egy példányban. A magyar nyelven megjelent életrajzi lexikonok a teljesség igényével gyűjtendőek.

3.2 Kézikönyvtár

Ide kerül a könyvtári szakirodalom. A magyar nyelven megjelenő általános és ajánló bibliográfiák (MNB, könyvészetek, egy-egy témáról, vagy személyről szóló). A könyv- és könyvtártudomány alapvető kézikönyvei, módszertani kiadványok. A tanúláshoz, továbbképzéshez szükséges könyvtári tankönyvek, ajánlott irodalom.

3.3 Helyismereti gyűjtemény

A helyismereti munka a könyvtári tevékenység egyik kiemelkedő területe, tartalmát tekintve a város teljes irodalmát tárja fel.

A teljesség igényével gyűjtendő a kurrens irodalom amely városunkról Kalocsáról szól. A természeti-, társadalmi-, gazdasági és kulturális élettel kapcsolatos kiadványok. Az idegenforgalom szerepe meghatározó a városban, ezért gyűjtjük az idegenforgalmi kiadványokat, statisztikákat is. A sajtóban megjelent cikkek, tudósítások összegyűjtése, feldolgozása a rendelkezésünkre álló keretek között folyamatos.

A környék településeiről szóló irodalom is gyűjtésre kerül.

3.4 Fonotéka

A Kalocsai Tomori Pál Városi Könyvtár zene-, audiovizuális- és médiatára, hagyományos nevén Fonotéka, intézményünk egyik gyűjteménye. A szolgáltatott dokumentumok száma folyamatosan gyarapszik.

Elektronikus katalógusunkból az internettel rendelkezők otthonról is tájékozódhatnak a teljes állományról. E részlegünkben lehetőséget biztosítunk helybeni zenehallgatásra is.

Lemezeink gyűjteménye közel 3300 darabból áll. A zenei csemegéket kedvelők gyűjteményünkéből komoly, -népzenei, mese, irodalmi témából is kölcsönözhetnek nálunk.

3.6 Gyermekkönyvtár

3.6.1 Ismeretterjesztő művek:

A gyermekek számára megjelenő ismeretterjesztő könyvek közül válogatva gyűjt az alábbi témakörökből:

- nevelést szolgáló könyvek
- természettudományos művek, állatokról, növényekről szóló könyvek
- az ember természete, egészségügy
- technikáról, feltalálókról
- művészetről, szórakozásról, sportról szóló művek
- helyesírási, nyelvtani szakkönyvek, nyelvtanulást segítő művek
- népszerű irodalomtörténeti, irodalomelméleti irodalom, írói életrajzok
- földrajzi felfedezések, útleírások, útikönyvek, térképek
- népszerű történelmi kiadványok, nagy emberekről, eseményekről szóló könyvek.

3.6.2 Mesék

A népmese gyűjtemények, egy-egy nép meseirodalmát összegyűjtő kiadványok, a magyar és világirodalom meseíróinak alkotásai. Gyűjthetők válogatva a kisgyermek számára készült, igényes kivitelű képeskönyvek, lapozók, leporellók.

3.6.3 Regények, elbeszélések

Gyűjti a gyermekirodalom magyar és külföldi klasszikusainak alkotásait, az újonnan megjelenő gyermek és ifjúsági regényeket, az iskolai kötelező és ajánlott olvasmányokat. A gyermekeknek is ajánlható felnőttirodalomból válogatva.

3.6.4 Versek

Gyermekverseket, a legnépszerűbb klasszikus költők válogatott vagy összes verseinek kiadását. Versantológiákat, versmondást segítő gyűjteményeket.

3.6.5 Színművek

A gyermekeknek kiadott színdarabokat, jeleneteket, bábjátékokat tartalmazó kiadványokat, az iskolai és más ünnepekhez kapcsoló irodalmi összeállításokat, jeleneteket tartalmazó műveket.

3.6.5 Folyóiratok

A gyermekkönyvtár beszerzi az ismertebb, igényesebb tartalmú, gyermekeknek és kamaszoknak szóló folyóiratokat, valamint azokból is válogat amelyek a gyermekek érdeklődésének megfelelnek.

4. Állományapasztás

Az állományalakítás fontos része az apasztás is, melyre a következő esetekben kerül sor:

- a tartalmilag elavult könyvek,
- a több példányban lévő, évek óta nem kölcsönzött művek kivonása,
- a megrongálódott, elhasználódott, elvesztett könyvek selejtezése.

Az apasztást rendszeresen kell végezni, a törlésről pedig törlési jegyzéket kell készíteni.

A gyűjtőköri szabályzat meghatározásait befolyásolja a könyvtár környezetének alakulása (pl. új dokumentumtípusok elterjedése, használati értékének módosulása, a tudományfejlődés iránya, stb.), ezért időnként módosulásra ill. új szabályozásra lehet szükség.

5. Az állomány ellenőrzése

A 3/1975 (VIII.17.) KM-PM rendelet 4. § (1) bekezdése a 75.000 feletti állomány ellenőrzését 8 évenként írja elő.

Ezen Gyűjtőköri Szabályzat 2020. november 23-án lép hatályba, egyidejűleg az előzőekben kiadott szabályzat hatályát veszti.

Kalocsa, 2020. november 23.

Csikós Marianna
Csikós Marianna
könyvtárvezető